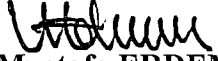

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mustafa ERDEM

Antalya Milletvekili

Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan arasında 7 Ağustos 2026 tarihinde imzalanan Mekke Ortak Savunma Anlaşması ile yeni bir bölgesel güvenlik ve savunma mekanizması oluşturulmuştur. Dışişleri Bakanlığının açıklamalarında da söz konusu anlaşmanın kurumsallaştırılması amacıyla çalışmalar yürütüldüğü ve Suudi Arabistan'da bir sekreteryaya oluşturulmasının öngörüldüğü belirtilmiştir.

5 Ekim 2026 tarihinde Riyad'da gerçekleştirilen toplantı sonrasında ise üç ülke, üzerinde mutabık kalınan askerî kuvvet ve yeteneklerin Suudi Arabistan'a hızla konuşlandırılması için gerekli tedbirleri alma kararı açıklamıştır.

Söz konusu gelişme, Türkiye'nin Suudi Arabistan'ın güvenliğine ilişkin askerî yükümlülüğünün kapsamı, bu yükümlülüğün Yemen'deki çatışmalarla ilişkisi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasal yetkileri bakımından açıklığa kavuşturulması gereken önemli hususlar ortaya çıkarmaktadır.

Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların gerektirdiği haller saklı kalmak üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir.

Bu bağlamda;

1. 7 Ağustos 2026 tarihinde imzalanan Mekke Ortak Savunma Anlaşması'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayına sunulmamış olmasının gerekçesi nedir?
2. Söz konusu Anlaşmanın TBMM tarafından uygun bulunması ve onaylanması için öngörülen takvim nedir?
3. Anlaşmanın herhangi bir hükmünde, Türkiye'nin Suudi Arabistan'a askerî kuvvet gönderme veya askerî yetenek sağlama yönünde bağlayıcı bir yükümlülük üstlendiği değerlendirilmekte midir?

4. 5 Ekim 2026 tarihli Riyad toplantısında alınan askerî kuvvet ve yeteneklerin Suudi Arabistan'a hızla konuşlandırılmasına yönelik karar; Türkiye açısından bağlayıcı bir uluslararası yükümlülük doğurmakta mıdır?
5. Bu karar kapsamında Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin Suudi Arabistan'a gönderilmesinin, Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca TBMM'nin iznine tabi olup olmadığı konusunda Bakanlığınızın hukuki görüşü nedir?
6. Türkiye'nin Suudi Arabistan'a askerî destek sağlaması; Yemen'deki çatışmaya doğrudan veya dolaylı biçimde taraf olma riski bakımından değerlendirilmiş midir?
7. Suudi Arabistan'ın Yemen'de yürüttüğü askerî faaliyetler ile Mekke Savunma İttifakı kapsamında Türkiye'nin üstleneceği yükümlülükler arasında hukuki veya operasyonel bir bağlantı bulunmakta mıdır?
8. Türkiye'nin Suudi Arabistan'a askerî destek sağlaması hâlinde, bu desteğin Birleşmiş Milletler Şartı, uluslararası insancıl hukuk ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler bakımından hukuki dayanağı ne olacaktır?
9. Mekke Savunma İttifakı kapsamında alınacak askerî kararların Türkiye adına uygulanmasında TBMM'nin önceden onayının aranacağı hususunda herhangi bir mekanizma oluşturulmuş mudur?
10. Mekke Savunma İttifakı kapsamında, Türkiye'nin Suudi Arabistan'ın güvenliğini sağlama yükümlülüğünün coğrafi ve hukuki sınırları belirlenmiş midir? Bu yükümlülük Yemen'deki askerî operasyonları kapsamakta mıdır?
11. Türkiye'nin ittifak kapsamında askerî destek vermesinin, Türkiye'nin dış politika bağımsızlığı, bölgesel barış politikası ve üçüncü ülkelerle ilişkileri üzerindeki muhtemel sonuçları hakkında bir etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Sonuçları nelerdir?
12. Türkiye'nin bölgesel güvenliğe katkısının askerî çatışmalara dâhil olmak yerine diplomatik girişimler üzerinden yürütülmesi neden tercih edilmemektedir?